

"המדיר הנאה מחבירו, ואין לו [לחבירו, המודר] מה שיאכל, ורוצה המדיר לתת למודר אוכל.

הולך אצל חנוני הרגיל אצלו, ואומר לו, 'איש פלוני מודר הנאה ממני ואיני יודע מה אעשה לו', והחנוני מבין מעצמו שעליו לתת למודר אוכל, והמדיר ישלם לו על כך.

ולכן, הוא [החנוני] נותן לו, ובא למדיר, ונוטל מזה.

וכן אם רצה המדיר את ביתו של המודר לבנות, או את גרירו לגדור, או את שדהו לקצור,

הולך אצל פועלין הרגילין אצלו, ואומר להן — 'איש פלוני מודר הנאה ממני ואיני יודע מה אעשה לי' —

הן עושין עמו, ובאין ונוטלים שכרן מזה [היינו מהמדיר] (25).

וכן אם היו המדיר והמודר מהלכין בדרך, ואין עמו [עם המודר] מה יאכל, נותן המדיר מזונות לאחר לשום מתנה, וחלה [המודר] נוטל מהאחר ואוכל, ומותר.

ואם אין שם אחר, מניח המדיר את המזונות על גבי הפלע או על גבי הגדר, ואומר, 'הרי

ילך אצל חנוני הרגיל אצלו, ויאמר לו: איש פלוני, מודר הנאה ממני, ואיני יודע מה אעשה לו! והחנוני מבין מתוך דבריו שברצונו לבקש ממנו שיזון את המודר, והמדיר ישלם לו על כך (24).

הוא [החנוני] נותן לו, ובא ונוטל מזה [מהמדיר]. עד כאן המשנה.

ומדקדק רבה: דוקא הכי, שלא הזכיר כלל "לא יפסיד", אלא החנוני סומך עליו מחמת קרבתו שלא יפסידנו, הוא דשרי.

אבל לומר "כל הון אינו מפסיד" — לא. כיון שמשמע התחייבות לשלם!

ומשנינן: "לא מיבעיא" קאמר! לא בא התנא לומר שדוקא באופן זה התירו, אלא בא לחדש שאפילו באופן זה, שהיה מקום להחמיר, הקילו.

ומבאר הגמרא: לא מיבעיא אם אמר "כל הון אינו מפסיד", דלעלמא קאמר, ולא לאדם מסויים, ולכן ודאי התירו באופן זה, אבל האי, כלומר באומר לחנוני, הוה אמינא — כיון דרגיל אצלו, וקאזיל קאמר ליה, כמאן דאמר ליה "זיל הב ליה את" דמי, ואסור, קא משמע לן התנא שאף באופן זה מותר.

ואגב שהובא לעיל חלק מהמשנה בנדורים, הביאה הגמרא את גופא של המשנה:

אלא החידוש — שאף על פי שהדבר נראה כהערמה, שהחנוני בטוח שישלם לו, מכל מקום התירו אם לא ציוה עליו בפירוש.

25. ורבותא השמיענו התנא במקרה השני — שאף על פי שאין בדבר צורך גדול כל כך כמו מזונות, התירו לו באופן זה. ר"ן נדרים מג א.

שליחות כיון שאמר "כל הרוצה", אך אם יאמר "כל השומע יזון" אזי נחשב הדבר כמינוי שליחות.

24. אבל ודאי שאין המדיר חייב לשלם מדינא לחנוני, שאם כן הוי שלוחו ממשו ונמצאת נהנית מנכסיו.